Rada
Unii Europejskiej

Bruksela, 19 listopada 2026 r.
(OR. en)

15402/26

EDUC 438
DIGIT 290
JEUN 242
SOC 715
EMPL 416
TELECOM 530

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Delegacje
Dotyczy:	Konkluzje Rady w sprawie umiejętności i kompetencji w zakresie posługiwania się sztuczną inteligencją (AI)

Delegacje otrzymują w załączeniu wyżej wymienione konkluzje zatwierdzone przez Radę (ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu) na posiedzeniu 19 listopada 2026 r.

ZAŁĄCZNIK

Konkluzje Rady w sprawie umiejętności i kompetencji w zakresie posługiwania się sztuczną inteligencją (AI)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

PRZYPOMINA o kontekście politycznym europejskiego obszaru edukacji i jego pełnego utworzenia, a także o przyjętych w Unii tekstach dotyczących edukacji cyfrowej, umiejętności i kompetencji cyfrowych oraz sztucznej inteligencji.

DOSTRZEGA, że:

1. Szybki i postępujący rozwój AI i technologii AI wpływa na codzienne życie obywateli i staje się jego częścią.

2. AI i technologie AI mogą przynieść wiele korzyści i zmienić sposoby dostępu do wiedzy i jej przedstawiania, a także sposoby uczenia się i nauczania na wszystkich poziomach i we wszystkich rodzajach kształcenia i szkolenia.

3. Rośnie presja, aby reagować na szybko rozwijający się potencjał cyfrowy i w zakresie AI poprzez zapewnienie wyposażenia wszystkich obywateli w umiejętności i kompetencje niezbędne do rozumienia i stosowania AI i technologii AI oraz krytycznego i odpowiedzialnego posługiwania się nimi, w sposób dostosowany do wieku.

4. AI i technologie AI tworzą również wiele wyzwań dla kształcenia i szkolenia. Kluczowymi kwestiami są tutaj potrzeby w zakresie zapewnienia, aby: efekty uczenia były nadal przydatne, utrzymana została uczciwość akademicka, zagwarantowana była ochrona podstawowych ludzkich procesów poznawczych oraz aby podejmowano wysiłki na rzecz wzmocnienia suwerenności cyfrowej.

5. Wśród wyzwań jest też potrzeba zapewniania, aby AI była wykorzystywana w sposób etyczny, odpowiedzialny, przejrzysty, zrównoważony oraz inkluzywny i ukierunkowany na człowieka, z zapewnieniem pełnego poszanowania praw podstawowych i łagodzenia szkodliwej stronniczości, oraz potrzeba usprawnienia procesu uczenia się, przy czym wszystkie te kwestie wymagają ciągłej oceny.

6. AI i technologie AI przekształcają wiele zawodów i karier zawodowych, a także doprowadziły do powstania nowych, powstających i rozwijających się sektorów, które wymagają wykwalifikowanej i wyspecjalizowanej siły roboczej.

7. W całej Unii doprowadziło to do refleksji nad programami nauczania i uczenia się, a także nad metodami nauczania i oceny, w tym odnośnie do nowych możliwości w zakresie innowacji pedagogicznych i personalizacji uczenia się.

UWAŻA, ŻE UMIEJĘTNOŚCI i KOMPETENCJE w ZAKRESIE AI:

8. Mają zróżnicowany charakter i stale pojawiają się nowe, które ewoluują i są definiowane.

9. Opierają się na istniejących umiejętnościach cyfrowych, a także na kompetencjach przekrojowych, krytycznym myśleniu, świadomości etycznej, odpowiedzialnym podejmowaniu decyzji, empatii i innych umiejętnościach społeczno-emocjonalnych, kreatywności i odporności.

10. Stanowią połączenie kompetencji cyfrowych, w tym umiejętności korzystania z danych i z mediów, ze zrozumieniem działania algorytmów i umiejętnością krytycznej oceny i interpretacji wpływu, wyników i ograniczeń powiązanych z AI i technologiami AI.

11. Obejmują nowe umiejętności, takie jak tworzenie promptów, krytyczna ocena i weryfikacja wyników generowanych przez AI, wykorzystywanie AI do formułowania problemów i ich rozwiązywania, tworzenie, opracowywanie i kształtowanie sztucznej inteligencji, umiejętność rozpoznawania przypadków, w których nie należy stosować AI oraz zrozumienie wpływu AI i technologii AI na społeczeństwo i środowisko.

12. Należy rozwijać w sposób dostosowany do wieku na wszystkich etapach życia i że te umiejętności i kompetencje są istotne dla wszystkich szczebli i rodzajów kształcenia i szkolenia.

13. Są potrzebne obywatelom do uzyskiwania dostępu do rynku pracy, bycia na nim aktywnym i dostosowywania się do niego, ponieważ rynek ten zmienia się w reakcji na stosowanie AI i technologii AI.

14. Wymagają ciągłej refleksji, współpracy, współdziałania i dialogu między decydentami politycznymi, osobami uczącymi się, edukatorami, organizatorami kształcenia i szkolenia, instytucjami badawczymi, partnerami społecznymi i gospodarczymi oraz wszystkimi odpowiednimi zainteresowanymi stronami w celu umożliwiania oceny opartej na dowodach, usprawnionego dzielenia się najlepszymi praktykami i wzmacniania wspólnej odpowiedzialności.

PODKREŚLA znaczenie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1689 („aktu w sprawie sztucznej inteligencji”), które ustanawia ramy bezpiecznego, etycznego i godnego zaufania stosowania AI, w tym w kształceniu i szkoleniu.

ZWRACA UWAGĘ na suwerenność cyfrową i autonomię strategiczną, które mają zasadnicze znaczenie dla Europy, zauważając, że zmniejszenie zależności związanych z narzędziami i technologiami AI opracowanymi poza Europą, w tym w dziedzinie kształcenia i szkolenia, jest kwestią nadrzędną;

Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE

15. DigComp 3.0 (2025), piątą wersję europejskich ram kompetencji cyfrowych, która uwzględnia konsekwencje w obszarze umiejętności generowane przez najnowsze i pojawiające się cyfrowe tendencje technologiczne, w tym AI.

16. Publikację pt. „Empowering learners for the age of AI: An AI literacy framework for primary and secondary education" [Wzmocnienie pozycji osób uczących się w epoce AI: ramy umiejętności korzystania ze sztucznej inteligencji dla szkół podstawowych i średnich] (2026, ECD/Unia Europejska), która określa ramy rozwijania związanych z AI umiejętności i kompetencji w szkołach podstawowych i średnich i promuje wspólne zrozumienie tego, jaka wiedza i jakie umiejętności i postawy potrzebne są osobom uczącym się, aby mogli oni posługiwać się AI, tworzyć ją, zarządzać nią i ją kształtować w sferach edukacji, pracy i w społeczeństwie.

ZGADZA SIĘ, że:

17. Istnieje stała potrzeba, aby na wszystkich poziomach i we wszystkich rodzajach kształcenia i szkolenia odpowiednio i odpowiedzialnie uwzględniano rozwój i stosowanie AI i technologii AI oraz reagowano na nie.

18. Potrzebne jest spójne i oparte na dowodach podejście, aby wspierać rozwój umiejętności i kompetencji potrzebnych obywatelom w kontekście AI i technologii AI.

19. Nauczanie i uczenie się na wszystkich poziomach i we wszystkich rodzajach kształcenia i szkolenia powinny pozostać ukierunkowane na człowieka i należy zwracać uwagę na potencjalne negatywne skutki AI i technologii AI, takie jak nadmierna zależność od narzędzi AI, informacje wprowadzające w błąd, dezinformacja i złośliwe wykorzystywanie treści, cyberszykanowanie, stronniczość algorytmów, dyskryminacja, strata edukacyjna, delegowanie myślenia, obawy związane z ochroną danych i prywatności, zagrożenie dla uczciwości akademickiej, a także skutki społeczne i środowiskowe.

20. Należy zwracać uwagę na odpowiedzialne, bezpieczne i przejrzyste wykorzystywanie danych, zgodnie z unijnymi przepisami o ochronie danych, i że konieczne jest, aby obywatele rozumieli konsekwencje udostępniania danych na użytek AI i technologii AI.

21. Zapewnienie wszystkim wystarczającego poziomu, jeśli chodzi o rozumienie i tworzenie informacji, matematykę i nauki przyrodnicze jest podstawą wszelkiego dalszego uczenia się. Podstawa ta umożliwia osobom uczącym się rozwijanie zarówno szerszych, jak i bardziej specjalistycznych kompetencji, również w dziedzinie AI.

22. Wczesna edukacja i opieka nad dzieckiem jest ważna dla wspierania wczesnego rozwoju krytycznego myślenia i innych podstawowych umiejętności, które są niezbędne dzieciom i młodzieży do tego, aby w późniejszym wieku mogły bezpiecznie i skutecznie posługiwać się technologiami cyfrowymi i AI.

23. Edukacja szkolna odgrywa ważną rolę w rozwoju umiejętności i kompetencji związanych z AI i technologiami AI, ponieważ wspiera osoby uczące się, w dostosowany do wieku sposób, w odpowiedzialnym, bezpiecznym i etycznym posługiwaniu się AI, tworzeniu jej, zarządzaniu nią i jej kształtowaniu, przy jednoczesnym wspieraniu ich kompetencji cyfrowych.

24. Rodzice, opiekunowie i rodziny odgrywają bardzo ważną rolę we wspieraniu dzieci i młodzieży w rozwijaniu na wczesnym etapie umiejętności i kompetencji przydatnych w odniesieniu do AI, i w zrozumieniu, jakie możliwości i zagrożenia niesie cyfryzacja.

25. Biorąc pod uwagę wpływ AI i technologii AI na wiele dyscyplin, programy uczenia się w szkolnictwie wyższym, kształceniu i szkoleniu zawodowym oraz uczeniu się dorosłych mogą wspierać wszystkie osoby uczące w rozwijaniu umiejętności i kompetencji w zakresie skutecznego i odpowiedzialnego stosowania AI i technologii AI.

26. Szkolnictwo wyższe oraz kształcenie i szkolenie zawodowe odgrywają ważną rolę w rozwijaniu zaawansowanych umiejętności cyfrowych wymaganych w nowych, powstających i zmieniających się zawodach i karierach w sektorach, w których wykorzystuje się technologie AI i które mają istotne znaczenie dla innowacji i konkurencyjności.

27. Instytucje szkolnictwa wyższego odgrywają wiodącą rolę w rozwoju badań naukowych, które przyczyniają się do dalszego rozwoju bezpiecznej i niezawodnej AI i technologii AI, wspierają innowacje w celu spożytkowania oferowanych przez nią korzyści w sferze konkurencyjności oraz oceniają społeczne, środowiskowe i gospodarcze skutki AI i technologii AI.

28. W kontekście powszechnej dostępności AI potrzebna jest refleksja dotycząca praktyk oceny na wszystkich poziomach i we wszystkich rodzajach kształcenia i szkolenia, aby zapewnić ochronę efektów uczenia się i uczciwości akademickiej.

29. Uczenie się o przez całe życie, w tym uczenie się dorosłych, ma zasadnicze znaczenie dla umożliwienia wszystkim obywatelom dalszego uczenia się o AI i technologiach AI oraz korzystania z ich umiejętności i kompetencji w odpowiedzi na zmiany technologiczne, w tym poprzez podnoszenie i zmianę kwalifikacji, a także poprzez elastyczne, efektywne i krótkie kursy, takie jak mikropoświadczenia.

30. Doświadczenia z uczenia się pozaformalnego i nieformalnego mogą przyczyniać się do rozwoju umiejętności i kompetencji istotnych dla AI i technologii AI wśród obywateli w każdym wieku.

PODKREŚLA, że:

31. Konieczne są ukierunkowane środki w celu wzmocnienia umiejętności i kompetencji w zakresie AI i technologii AI wśród obywateli na wszystkich etapach życia, a w szczególności osób o niskim poziomie umiejętności cyfrowych.

32. Potrzebne są inkluzywne podejścia, aby umożliwić obywatelom, niezależnie od płci, wieku, różnych potrzeb, lokalizacji geograficznej lub statusu społeczno-ekonomicznego korzystanie z możliwości uczenia się związanych z AI, w tym poprzez usuwanie barier związanych z dostępnością, mobilnością, uczestnictwem i językiem oraz poprzez ograniczanie ryzyka pogłębienia przepaści cyfrowej lub innych istniejących nierówności.

33. Istnieje stała potrzeba promowania dobrostanu i równowagi cyfrowej, ponieważ umożliwiają one obywatelom rozwijanie zdrowych i odpowiedzialnych relacji z AI i technologiami AI.

34. Poradnictwo przez całe życie musi ewoluować w kontekście AI i technologii AI, a jednocześnie nadal być ukierunkowane na człowieka, aby pomagać obywatelom w dokonywaniu świadomych wyborów dotyczących możliwości uczenia się, wykorzystywania potencjału osobistego i ścieżek kariery.

35. Należy wspierać nauczycieli, trenerów, edukatorów i członków kadry kierowniczej – w ramach ich kształcenia i szkolenia oraz rozwoju zawodowego – w dostosowywaniu się do zmian technologicznych, niezależnie od ich poziomu gotowości cyfrowej, rozwijaniu wystarczającego poziomu umiejętności w zakresie AI, w tym rozumienia możliwości, zagrożeń i potencjalnych szkód związanych z AI i technologiami AI, wykorzystywaniu AI w celu wzmocnienia ich podejść pedagogicznych oraz w ułatwianiu nabywania umiejętności i kompetencji w zakresie AI i technologii AI.

36. Organizatorzy kształcenia i szkolenia potrzebują wsparcia w opracowywaniu i wdrażaniu polityk dotyczących stosowania AI i technologii AI, w tym w kwestiach takich jak uczciwość akademicka, plagiat, prawa autorskie, przejrzystość, ujawnianie zastosowania AI, zarządzanie, nadzór ze strony człowieka, bezpieczeństwo, prywatność i kwestie etyczne.

37. Biorąc pod uwagę szybkie tempo zmian w dziedzinie AI i technologii AI, konieczne jest określenie zmieniających się potrzeb w zakresie umiejętności, przewidywanie tych potrzeb i reagowanie na nie, w tym również w odniesieniu do zaawansowanych umiejętności cyfrowych, w kontekście ogólnej konkurencyjności Unii.

ZWRACA SIĘ DO PAŃSTW CZŁONKOWSKICH, aby:

38. Przyjęły spójne, inkluzywne i oparte na dowodach podejście do wspierania rozwoju umiejętności i kompetencji potrzebnych obywatelom w kontekście AI i technologii AI, w oparciu o stałą refleksję, wymianę najlepszych praktyk, współpracę, współdziałanie i dialog między decydentami politycznymi i wszystkimi odpowiednimi zainteresowanymi stronami.

39. Korzystały z odpowiednich istniejących narzędzi UE, takich jak DigComp 3.0, ramy umiejętności korzystania ze sztucznej inteligencji dla szkół podstawowych i średnich oraz zaktualizowane wytyczne dla edukatorów dotyczące etycznego wykorzystania sztucznej inteligencji i danych w nauczaniu i uczeniu się, przy opracowywaniu i aktualizowaniu krajowych lub regionalnych programów nauczania, ram i programów uczenia się i oceny, które obejmują umiejętności i kompetencje związane z AI.

40. Wspierały nauczycieli, trenerów, edukatorów i członków kadry kierowniczej w rozwijaniu wystarczającego poziomu kompetencji w zakresie AI oraz zdobywaniu wiedzy na temat nabywania umiejętności i kompetencji w zakresie AI i technologii AI – w ramach ich kształcenia i szkolenia oraz rozwoju zawodowego. Państwa członkowskie powinny również zachęcać ich do korzystania z możliwości wynikających z AI i podejmowania świadomych decyzji dotyczących stosowania AI, w przypadku gdy wzbogaca ona metody pedagogiczne i uwzględnia potrzeby osób uczących się i ich etap rozwoju.

41. Zapewniły szkołom i organizatorom kształcenia i szkolenia wsparcie i wytyczne w zakresie dostosowanego do wieku rozwoju umiejętności i kompetencji związanych z AI i technologiami AI, a także w zakresie opracowywania i wdrażania polityk – z zastosowaniem podejść obejmujących całą instytucję – dotyczących stosowania AI i technologii AI, które to polityki gwarantować będą przewodnią rolę człowieka, inkluzywność, sprawiedliwość i dobrostan.

42. Zachęcały organizatorów kształcenia i szkolenia oraz instytucje szkolnictwa wyższego do aktualizacji istniejących programów uczenia się i do opracowywania nowych programów w zakresie powiązanych z AI i jej technologiami zaawansowanej wiedzy, umiejętności i kompetencji wymaganych w nowych i zmieniających się zawodach i ścieżkach kariery.

43. Promowały podejście oparte na uczeniu się przez całe życie, aby umożliwić obywatelom w każdym wieku rozwijanie umiejętności i kompetencji w zakresie AI i technologii AI, w tym poprzez podnoszenie i zmianę kwalifikacji oraz elastyczne, efektywne i krótkie kursy, takie jak mikropoświadczenia.

44. Rozważyły włączenie kwestii związanych z AI i technologiami AI, w tym umiejętności w zakresie AI i zaawansowanych umiejętności cyfrowych, do krajowego i regionalnego planowania na rzecz umiejętności.

45. Dokonały oceny wpływu AI i technologii AI na kształcenie i szkolenie na wszystkich poziomach, w tym wpływ na istniejące nierówności, takie jak nierówności związane z płcią, niepełnosprawnością, statusem społeczno-ekonomicznym i lokalizacją geograficzną, w miarę możliwości z wykorzystaniem istniejących danych i narzędzi oceny.

46. W pełni korzystały z istniejących unijnych funduszy, narzędzi i programów współpracy, ram i wytycznych w celu wspierania zmian i reform związanych z umiejętnościami i kompetencjami w zakresie AI i technologii AI oraz współdziałały na rzecz opracowywania rozwiązań, w tym rozwiązań opartych na europejskim otwartym oprogramowaniu.

ZWRACA SIĘ DO KOMISJI EUROPEJSKIEJ, aby w ramach swoich kompetencji i z należytym uwzględnieniem zasady pomocniczości:

47. Ułatwiała współpracę, dzielenie się dobrymi praktykami, wymianę poglądów politycznych i budowanie zdolności między odpowiednimi zainteresowanymi stronami w zakresie ukierunkowanych na człowieka podejść do AI, w tym umiejętności i kompetencji w zakresie AI i technologii AI, oraz współpracowała z państwami członkowskimi w zakresie planowanych przez nie działań w dziedzinie umiejętności i kompetencji w zakresie AI i technologii AI.

48. Wzmocniła bazę dowodową, ze szczególnym uwzględnieniem efektów uczenia się, co się tyczy wpływu AI i technologii AI na wszystkie poziomy i rodzaje kształcenia i szkolenia, w tym poprzez współpracę z innymi organizacjami międzynarodowymi, takimi jak OECD, UNESCO i Rada Europy.

49. Promowała narzędzia, takie jak DigComp 3.0, ramy umiejętności korzystania ze sztucznej inteligencji dla szkół podstawowych i średnich oraz zaktualizowane wytyczne dla edukatorów dotyczące etycznego wykorzystania sztucznej inteligencji i danych w nauczaniu i uczeniu się, wśród państw członkowskich – jako zasoby wspierające kształtowanie polityki, a także wśród nauczycieli, trenerów, edukatorów i członków kadry kierowniczej oraz organizatorów kształcenia i szkolenia.

50. Podjęła działania z myślą o wykorzystaniu prac nad ramami umiejętności korzystania ze sztucznej inteligencji dla szkół podstawowych i średnich do opracowania ram umiejętności korzystania ze sztucznej inteligencji dla obywateli na innych etapach życia.

51. Kontynuowała prace nad zasobami wspierającymi etyczne, odpowiedzialne, inkluzywne, bezpieczne i przejrzyste stosowanie narzędzi AI w kształceniu i szkoleniu, które nadążają za zmianami i wspierają obywateli na wszystkich etapach ich życia, oraz rozpowszechniała te zasoby.

52. Nadal rozwijała i oferowała odpowiednie możliwości uczenia się zawodowego dla nauczycieli, trenerów, edukatorów i członków kadry kierowniczej, na przykład poprzez sieci partnerskiego uczenia się i wspólnoty praktyków, w tym europejską platformę edukacji cyfrowej, europejską platformę edukacji szkolnej i ePlatformę na rzecz uczenia się dorosłych w Europie (EPALE).

53. Przygotowywała i wdrażała, we współpracy z państwami członkowskimi, inicjatywy mające na celu zwiększenie gotowości Europy na przyszłość i wspieranie państw członkowskich w dostosowywaniu się do AI i technologii AI oraz rozważyła opracowanie inicjatyw politycznych mających na celu testowanie, ocenę i zwiększanie skali innowacyjnych podejść do skutecznego, bezpiecznego i odpowiedzialnego włączania AI do kształcenia i szkolenia, w tym przy wykorzystaniu europejskiego otwartego oprogramowania.